

Programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Definitief

31 maart 2011

Afdeling Wonen, Voorzieningen en Leefbaarheid

Inhoud

1.	Inleiding	6
1.1.	Horizontale verantwoording & meer beleidsruimte	6
1.2.	Hoe zijn we gekomen tot het MOP?	6
1.3.	Lessen geleerd uit eerdere ISV-perioden	7
1.4.	Leeswijzer	7
2.	Uitgangspunten voor Leidschendam-Voorburg	8
2.1.	Beoogd effect en doel ISV3-middelen: Win-win-situaties in de stedelijke vernieuwing creëren	8
2.2.	Focus van de ISV3-middelen: Aandachtsgebieden, thema's, knelpuntenpot, verkenningsgeld	8
2.3.	Organisatie van toekenning ISV3-middelen: Een zakelijke overeenkomst	9
3.	Visie op stedelijke vernieuwing	10
3.1.	Programma bodem	10
3.2.	Programma geluid	10
3.3.	Wonenbudget: twee aandachtsgebieden	11
3.4.	Wonen budget: drie thema's, zes programma's	13
4.	Organisatie bij toekenning ISV3-middelen	22
4.1.	Organisatie: overzichtelijk, helder en zakelijk	22
4.2.	Werken met een ISV-overeenkomst	25
5.	Budgetverdering ISV3-middelen	26
Bijlage 1:	Uitgangspunten Rijk en Provincie Zuid-Holland bij ISV-3	25
Bijlage 2:	Overzicht stand van zaken ISV1 en ISV2 Error! Bookmark not defined.	
Bijlage 3:	Projecten en activiteiten in Leidschendam-Zuid Error! Bookmark not defined.	
Bijlage 4:	Overzicht knelpuntenpot	30
Bijlage 5:	Positionering Stedelijke Vernieuwing (Programma SV en ISV) Error! Bookmark not defined.	
Bijlage 6:	Bestuursovereenkomst	314

Samenvatting

Op 2 februari 2010 heeft de gemeenteraad het concept programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 vastgesteld en het college gemandateerd tot het sluiten van een convenant met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de te behalen provinciale doelstellingen. Op basis van het concept programma Stedelijke Vernieuwing en een aangepaste budgetverdeling hebben de colleges van burgemeesters en wethouders en Gedeputeerde Staten op 9 december 2010 een bestuursovereenkomst getekend met de ISV3-prestaties, de doorloopverplichting ISV2 en een verplichting ten aanzien van het deelbudget geluid.

1. Visie op stedelijke vernieuwing: de verdeling van het ISV3 budget

De gemeente Leidschendam-Voorburg verdeelt de ISV3 middelen over:

- A. Programma's bodem en geluid
- B. Wonenbudget: twee aandachtsgebieden
- C. Wonenbudget: drie thema's en zes programma's
- D. Wonenbudget: knelpuntenpot en verkenningsgelden

A. Programma's bodem en geluid

a. Programma bodem

Budget ISV3 in 2011 te bepalen

In 2010 en 2011 heeft de gemeente de (humane) spoedlocaties in beeld gebracht (zie hiervoor de raadsbrief 2011/539875). In juni 2011 sluit de gemeente een bestuursovereenkomst met de provincie over de sanering van deze spoedlocaties en het bedrag wat de Provincie hiervoor beschikbaar stelt. Van 2011 tot en met 2014 wordt deze bestuursovereenkomst uitgevoerd.

Het budget voor de nazorglocaties (gasfabriek Nieuwstraat en Klaverweide) is € 200.000 voor deze ISV-periode. Gelden voor bodem zijn geormerkt en kunnen niet voor andere doeleinden worden aangewend;

b. Programma geluid

Budget ISV3: € 71.000 . Daarnaast is het restantbudget ISV1 en ISV2 beschikbaar

Voor de aanpak van A-lijstwoningen (saneringswoningen) is voor deze periode € 71.000 bij de provincie beschikbaar. Leidschendam-Voorburg heeft echter geen te saneren A-lijstwoningen meer. Stadsgewest Haaglanden heeft de provincie bereid gevonden dit geld toch ter beschikking te stellen, mits het wordt ingezet voor sanering van A-lijstwoningen in de regio. In de bestuursovereenkomst ISV3 is opgenomen dat de gemeente het investeringsbudget Geluid inzet voor de uitvoering van het regionale saneringsprogramma Haaglanden (afspraak 23).

Het restant van het ISV2-geluidbudget (€ 301.154) wordt toegevoegd aan de knelpuntenpot.

B. Wonenbudget: twee aandachtsgebieden

a. De Heuvel

Budget ISV3: € 1.000.000

Middelen inzetten voor:

1. Analyse, wijkvisie en wijkprogramma opstellen: 2011
2. Impuls uit ISV3 aan kortlopende projecten die voort zijn gekomen uit het wijkprogramma van De Heuvel: 2011 tot en met 2014

b. Leidschendam-Zuid

Budget ISV3: € 1.500.000

Middelen inzetten om een impuls te geven aan een aantal acties uit het wijkprogramma:

1. Herinrichting openbare ruimte Oude Bleijk
2. Project Venestraat
3. Afstemming en vervolgens uitvoering van ontwikkelingen in De Tol
4. Kleine maatregelen uit het wijkprogramma in overleg met het wijkplatform

C. Wonenbudget: drie thema's en zes programma's

Drie thema's:

1. Duurzaamheid
2. Gezondheid
3. Sociale wijkaanpak

Op basis hiervan zijn zes programma's geformuleerd:

Programma:	Budget ISV3:
Bewonersondersteuning bij herstructurering	€ 250.000
Verhoging energielabel	€ 250.000
Verbetering toegankelijkheid woonomgeving	€ 350.000
Duurzame woonomgeving	€ 400.000
Gebruik duurzame materialen in stedelijke vernieuwing	€ 250.000
Fysieke maatregelen voor wijkvoorzieningen	€ 100.000
<i>Totaal</i>	<i>€ 1.600.000</i>

D. Wonenbudget: knelpuntenpot en verkenningsgelden

a. Knelpuntenpot

Budget ISV3: 800.000

Knelpuntenpot: bedoeld om flexibel te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen binnen de stedelijke vernieuwing, vooral in (voormalige) aandachtsgebieden.

b. Verkenningsgelden

Budget ISV3: € 95.000

Verkenningsgelden: een algemeen 'aanslingerbudget'. In ISV1 en ISV2 bestond dit budget onder de noemer procesbewaking.

2. Organisatie bij toekenning ISV3-middelen

Organisatie: overzichtelijk, helder en zakelijk

- Gemeenteraad: stelt kaders vast, tussentijdse bijstelling van het kader door middel van jaarlijkse voortgangsrapportages en midterm review medio 2012
- College B&W: voert programma uit
- Stuurgroep stedelijke vernieuwing: monitort en stuurt op voortgang MOP3

- Programmteam stedelijke vernieuwing: draagt ideeën aan voor stuurgroep

ISV-overeenkomst: hierin worden de afspraken omtrent toekenning van budgetten voor concrete activiteiten en projecten die passen binnen het MOP vastgelegd. Dit gebeurt zowel met interne als met externe partijen.

1. Inleiding

Om in aanmerking te komen voor ISV-gelden moet de gemeente beschikken over een meerjarenontwikkelingsprogramma voor de ISV-periode 2010-2014 (MOP3). Ten behoeve hiervan is in 2009 een concept programma opgesteld. In dit programma geeft de gemeente aan waar het de te verkrijgen ISV3-middelen aan wil spenderen. Het programma geeft tevens invulling aan onderdelen van het Actieprogramma 2010-2015 uit de WOONvisie 2020.

Op 2 februari 2010 heeft de gemeenteraad het concept programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 vastgesteld en het college gemandateerd tot het sluiten van een convenant met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de te behalen provinciale doelstellingen. Op basis van het concept programma Stedelijke Vernieuwing en een aangepaste budgetverdeling hebben de colleges van burgemeesters en wethouders en Gedeputeerde Staten op 9 december 2010 een bestuursovereenkomst getekend met de ISV3-prestaties, de doorloopverplichting ISV2 en een verplichting ten aanzien van het deelbudget geluid (bijlage 5).

Voorliggend definitieve programma is ten opzichte van het vastgestelde concept programma inhoudelijk gewijzigd op het onderdeel Budgetverdeling (hoofdstuk 5). De absolute budgetten zijn aangepast aan het definitief toegekende budget dat € 995.000 hoger is dan eerder werd aangenomen. Het extra investeringbudget komt ten goede van het programma Wonen. De percentuele budgetverdeling is gehandhaafd. Verder is hoofdstuk 1 (Inleiding) en hoofdstuk 4 (Organisatie) aangepast aan de actuele ontwikkelingen.

In dit programma zijn prestaties beschreven die volgens planning al zijn afgerond. In de afzonderlijk Voortgangsrapportage 2010 ISV komt dit aan de orde.

1.1. Horizontale verantwoording & meer beleidsruimte

Het Beleidskader ISV3 van het Rijk biedt gemeenten meer beleidsruimte dan in de voorgaande perioden. Waar voor de ISV2-periode nog uitgegaan werd van monitoring van de uitgaven via concreet benoemde outputindicatoren, wordt nu uitgegaan van outcome-indicatoren en door de gemeenten zelf voor te dragen prestatie-indicatoren. De Provincie Zuid-Holland gaat ervan uit dat de in ISV3 te formuleren ambities wel expliciet worden gemaakt, zodat de voortgang daarvan door de gemeenteraad gemonitord kan worden. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van zowel de uitgangspunten van het Rijk als die van de Provincie Zuid-Holland.

Meer dan voorheen wordt het MOP een gemeentelijk beleidsstuk dat de gemeente vooral om eigen redenen opstelt (horizontale in plaats van verticale verantwoording). Daarom is het wenselijk te sturen op de gemeentelijke prestatie-indicatoren en daarover richting de gemeenteraad verantwoording af te leggen. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente Leidschendam-Voorburg dit gaat vormgeven.

1.2. Hoe zijn we gekomen tot het MOP?

Veel beleidsinformatie beschikbaar, dus op naar een "slank" programmadocument

Rondom stedelijke vernieuwing is in de gemeente Leidschendam-Voorburg de afgelopen tien jaar al veel gezegd en geschreven. Er ligt al veel materiaal. Dit heeft geleid tot een pragmatische manier tot een bondig en hanteerbaar ontwikkelingsprogramma. Door te verwijzen naar andere beleidsdocumenten is een zo 'slank' mogelijk rapport opgesteld, gestoeld op het principe van 'Keep It Simple and Smart' (KISS). Daarbij is wel getracht de activiteiten en programma's zo smart mogelijk te formuleren. De ervaring uit ISV1 en ISV2 heeft geleerd dat de meest concreet benoemde activiteiten en programma's de grootste kans van slagen hebben. Vandaar dat hiervoor in dit programma SV 2010-2014 bewust gekozen is. Tenslotte is de aandacht in het programma vooral uitgegaan naar de toedeling van het wonenbudget. De budgetten bodem en geluid worden niet vergeten, maar kennen weinig beleidsruimte in de toedeling.

Beknopt proces

In de totstandkoming van het MOP3 is gekozen voor een traject waarin bilateraal gesprekken zijn gevoerd met interne (beleids-)medewerkers en de in de gemeente actieve woningcorporaties. Het gaat dan om de volgende stakeholders:

- *Intern ambtelijk*: bodem - geluid - water - projectbureau - wonen - leefbaarheid - voorzieningen - wijkgericht werken - jeugd - onderwijs - sport - planeconomie - planologie - duurzaamheid - financiën – communicatie.
- *Intern bestuurlijk*: stuurgroep Stedelijke Vernieuwing.
- *Woningcorporaties*: WoonInvest – Vidomes.

De bevindingen van de gesprekken zijn opgenomen in een discussienotitie die op 26 oktober 2009 tijdens de zogenaamde 'Middag van de Stedelijke Vernieuwing' is besproken. Ambtelijk is er die middag voorgekookt en aan het einde van de middag aan de bestuurders van gemeenten en corporaties uitgeserveerd. Deze hebben de koers, aanpak en programmatische vertaling geaccordeerd waarna verdere uitwerking van het programma kon plaatsvinden.

1.3. Lessen geleerd uit eerdere ISV-perioden

Om de strategie van de gemeente Leidschendam-Voorburg voor de derde ISV-periode te bepalen, is teruggeblikt op de ISV1- en ISV2-periode. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen met alle projecten in het kader van de stedelijke vernieuwing binnen Leidschendam-Voorburg, waaraan tot op heden ISV-stimuli zijn gekoppeld (dus ISV1 en ISV2). Het schema geeft weer in welke tijdsperiode het project is opgevoerd en wat de huidige status is. Terugkijkend op deze projecten die (nog) lopen of zijn voorgenomen, valt een aantal zaken op:

- Er is veel gerealiseerd in de twee afgelopen ISV-periodes (ISV1 en ISV2). Dankzij ISV-gelden zijn veel projecten in de stedelijke vernieuwing tot stand gekomen. Dit is met name gebeurd in de aangewezen ISV-aandachtsgebieden. Daar hebben ISV-middelen duidelijk tot resultaat geleid.
- Binnen ISV1 en ISV2 is veel gewerkt met reserveringen van middelen. Hierdoor werden de benodigde middelen al vroegtijdig vastgelegd (gereserveerd), maar door allerlei (goede) redenen zijn diverse projecten nog niet tot uitvoering gekomen, waardoor het geld nog steeds als reservering in de boeken staat. Dit maakt het inhaken op nieuwe initiatieven weleens lastig. In de derde ISV-periode wil de gemeente nog meer inzetten op het snel wegzetten van ISV-gelden. Een goede overeenkomst tussen de gevende en ontvangende partij zou hierin een uitkomst kunnen bieden, met daarin duidelijke indicatoren voor zowel effecten van de ISV-middelen als de periode waarin het besteed kan worden.
- In de eerste en tweede ISV-periode is duidelijk aangegeven dat ISV-middelen 'snel geld' zijn. Zo heeft het ook goed gewerkt. Ook in de derde periode moet deze boodschap overeind blijven. ISV3 geld is bedoeld als 'aanjaaggeld' om zaken van de grond te krijgen, niet voor langlopende zaken. Hiervoor moeten reguliere middelen beschikbaar worden gesteld.

1.4. Leeswijzer

- Hoofdstuk 2: uitgangspunten voor ISV3 en de accenten die de gemeente hierin heeft gezet.
- Hoofdstuk 3: toelichting op de visie op stedelijke vernieuwing van de gemeente.
- Hoofdstuk 4: geeft inzicht in de organisatie rondom de toedeling van de ISV3-middelen.
- Hoofdstuk 5: geeft inzicht in de budgetverdeling van ISV3-middelen.

2. Uitgangspunten voor Leidschendam-Voorburg

De gemeente maakt al vanaf de eerste ISV-periode aanspraak op ISV-middelen, in de vorm van een niet-rechtstreekse programmameente. Het programma voor stedelijke vernieuwing in Leidschendam-Voorburg is omvangrijk. Op veel verschillende plekken in de stad wordt ingegrepen. Het gaat daarbij om zowel fysieke als sociale ingrepen. De gemeente streeft daarbij naar een integrale benadering: fysieke en sociale vernieuwing gaan hand in hand. De opgaven waar de gemeente Leidschendam-Voorburg de komende jaren voor komt te staan, passen goed binnen de uitgangspunten die het Rijk en de Provincie Zuid-Holland voor de derde ISV-periode heeft opgesteld.

In dit hoofdstuk staat het kader beschreven waarin ISV3 middelen in Leidschendam-Voorburg worden besteed. Het gaat dan om:

- Het beoogd effect en doel van de ISV-middelen
- De focus van de ISV-middelen (nader uitgewerkt in hoofdstuk 3)
- De organisatie van de toedeling van de ISV-middelen (nader uitgewerkt in hoofdstuk 4)

2.1. Beoogd effect en doel ISV3-middelen: Win-win-situaties in de stedelijke vernieuwing creëren

De gemeente wil de ISV3-gelden inzetten in projecten waarin win-win situaties kunnen worden gecreëerd: zowel de betrokken partijen als de bewoners van de gemeente moeten de werking van de middelen merken. Het gaat daarbij om 'trigger money' of aanjaaggeld; geld dat een extra impuls geeft zodat een project uitgevoerd kan worden, wat zonder ISV3 middelen wellicht niet mogelijk was geweest. Daarnaast is ISV-geld ook 'snel geld'; het gaat niet om langdurige investeringen, maar juist om op korte termijn snel een effect te kunnen bereiken. Het is dus ook van belang dat indien nodig het snelle ISV-geld wordt aangevuld met reguliere middelen.

Drie termen staan bij de toekenning van ISV3-middelen in Leidschendam-Voorburg centraal:

- **Uitdagen:** het 'sneeuwbaaleffect' creëren. Door een bepaalde investering vanuit ISV worden andere partijen over de streep getrokken om hun investering te doen, het zogenaamde 'anjaaggeld'.
- **Aanslingeren:** zorgen dat dingen van de grond komen, impuls om projecten te laten starten.
- **Versnellen:** stimuleren van versnelling in lopende en / of stagnerende projecten.

2.2. Focus van de ISV3-middelen: Aandachtsgebieden, thema's, knelpuntenpot, verkenningsgeld

In de ISV3 periode wil de gemeente de middelen besteden aan:

1. Bodem en geluid (ISV-middelen buiten het wonenbudget)
2. Wonenbudget: twee aandachtsgebieden: Leidschendam-Zuid en De Heuvel
3. Wonenbudget: drie thema's: sociale wijkaanpak, duurzaamheid en gezondheid, dit uitgewerkt in zes programma's
4. Wonenbudget: knelpuntenpot en verkenningsgelden

Voor nadere uitwerking: zie hoofdstuk 3. De gemeente heeft getracht om zo concreet mogelijk de gewenste activiteiten / programma's te benoemen. Naast het vastleggen van budgetten wordt ook gewerkt met kleinere ongelabelde budgetten. Dit om de nodige flexibiliteit in het programma te kunnen borgen en in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden.

2.3. Organisatie van toekenning ISV3-middelen: Een zakelijke overeenkomst of subsidiebeschikking

De gemeente wil bij de toedeling van de ISV-middelen aan concrete activiteiten en projecten, gaan werken met een ISV-overeenkomst of een subsidiebeschikking tussen de gevende en de ontvangende partij. De ontvangende partij kan de gemeente zelf zijn, maar kan ook een externe partner zijn zoals een woningcorporatie of een welzijnsinstelling.

In de overeenkomst of beschikking wordt een aantal voorwaarden vastgelegd, zowel in te behalen resultaat (passend binnen de kaders zoals dat in dit MOP3 is verwoord) als in tijd. Gedurende de hele derde ISV-periode wordt regelmatig contact gehouden tussen beide partijen om elkaar te informeren hoe het er voor staat. Mocht het project uitlopen in de tijd, kan zodoende 'de vinger aan de pols' worden gehouden en gezamenlijk worden besloten om het toegekende budget nog een tijd te reserveren of vrij te laten vallen om ten goede te komen aan andere projecten. Op deze wijze houdt de gemeente sturing en regie op de voortgang van de uitvoering en de prestaties.

Zie voor nadere uitwerking: hoofdstuk 4.

3. Visie op stedelijke vernieuwing

Het ISV3-budget bestaat uit drie programma's:

- a. Programma bodem (zie paragraaf 3.1)
- b. Programma geluid (zie paragraaf 3.2)
- c. Programma wonen (zie paragraaf 3.3, 3.4 en 3.5)

De programma's bodem en geluid liggen vast. Het Rijk en de Provincie Zuid-Holland hebben aangegeven waaraan het ISV-budget moet worden besteed (zie bijlage 1). Voor het programma wonen heeft de gemeente meer beleidsvrijheid.

3.1. Programma bodem

In 2010 en 2011 heeft de gemeente de (humane) spoedlocaties in beeld gebracht (zie hiervoor de raadsbrief 2011/539875). In juni 2011 sluit de gemeente een bestuursovereenkomst met de provincie over de sanering van deze spoedlocaties en het bedrag wat de Provincie hiervoor beschikbaar stelt. Van 2011 tot en met 2014 wordt deze bestuursovereenkomst uitgevoerd.

Relevante gemeentelijke beleidsnotities bodem:

- Bodemlocaties met humane risico's
- Lijst met betrekking tot prioritering bodemprojecten (nota aan College met raadsbrief)
- Pompstations gesplitst naar categorieën
- Raadsbrief met pompenlijst
- Nota bodemarchief ontrafeld 2008

Voor het programma Nazorglocaties bodem is een ISV3-budget van € 200.000 beschikbaar gesteld. Dit budget wordt ingezet op de locaties van de voormalige stortplaats Klaverweide in Voorburg en de voormalige gasfabriek Nieuwstraat in Leidschendam.

3.2. Programma geluid

Voor de aanpak van A-lijstwoningen (saneringswoningen) is voor deze periode € 71.000 bij de provincie beschikbaar.

Leidschendam-Voorburg heeft echter geen te saneren A-lijstwoningen meer. Stadsgewest

Haaglanden heeft de provincie bereid gevonden dit geld toch ter beschikking te stellen, mits het wordt ingezet voor sanering van A-lijstwoningen in de regio. In de bestuursovereenkomst ISV3 is opgenomen dat de gemeente het investeringsbudget Geluid inzet voor de uitvoering van het regionale saneringsprogramma Haaglanden (afspraken 23).

Relevante gemeentelijke beleidsnotitie geluid:

- Ontwerp actieplan geluid 2009-2013

Het restant van het ISV2-geluidbudget (€ 301.154) wordt toegevoegd aan de knelpuntenpot.

3.3. Wonenbudget: twee aandachtsgebieden

In de ISV2-periode (2005-2009) is gewerkt met het benoemen van een aantal aandachtsgebieden in de gemeente Leidschendam-Voorburg. In de derde ISV-periode wil de gemeente Leidschendam-Voorburg binnen het Woonbudget de focus ook leggen op twee specifieke aandachtsgebieden: De Heuvel en Leidschendam-Zuid. Beide wijken kennen een behoorlijke stedelijke vernieuwingsopgave. ISV-middelen kunnen hier een impuls aan geven.

3.3.1. Aandachtsgebied De Heuvel

De Heuvel is een wijk met vooral hoogbouw uit de jaren '60. Naast eigenaar-bewoners en particuliere verhuurders, bezitten woningcorporaties Vidomes en WoonInvest een aantal complexen in De Heuvel. Deze vormen ca. 40% van de woningvoorraad in de buurt. Meerdere organisaties signaleren dat de wijk langzaam maar zeker achteruit gaat. Om het tij te keren, is de inzet van ISV3-middelen gewenst.

De gemeente Leidschendam-Voorburg en de beide woningcorporaties Vidomes en WoonInvest willen ISV3-middelen in De Heuvel stapsgewijs inzetten:

Luchtfoto aandachtsgebied De Heuvel

Stap 1: Het bij elkaar brengen van wijkgegevens en het opstellen van een wijkvisie inclusief wijkprogramma

Diverse organisaties hebben zicht op hoe het gaat in De Heuvel. Zo heeft Vidomes in het kader van buurtmanagement een aantal klantenpanels gehouden met huurders in De Heuvel. Dit betreffen bijeenkomsten met een aantal huurders tegelijkertijd waarin gesproken is over zaken als leefbaarheid, het wonen in de wijk en sociale cohesie. Dit biedt een schat aan informatie van de wijze waarop huurders naar de wijk kijken. De gemeente heeft een wijkatlas opgesteld met daarin allerlei vooral statistische informatie over wijken, zo ook voor De Heuvel. Daarnaast heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om een dialoog met burgers te organiseren over beheer & onderhoud openbare ruimte in De Heuvel.

In de eerste stap gaat het erom al deze gegevens bij elkaar te brengen, te analyseren en gezamenlijk met bewoners een wijkvisie met wijkprogramma op te stellen. Integraliteit is hierbij van belang. In de wijkvisie wordt niet alleen gekeken naar ontwikkelingen afzonderlijk, maar juist naar de samenhang ervan. Betrokkenheid van meerdere partijen is dus van belang. Denk aan de gemeente, woningcorporaties, overige verhuurders, welzijnsorganisatie, bewoners, maar ook aan stakeholders in de wijk zoals de wijkvereniging, wijkagent, pastoor/koster, een directeur van een basisschool, een wijkverpleegkundige of een woonconsulent. Ook zij hebben goed zicht op wat er in een wijk speelt. Met het opstellen van de wijkvisie en het wijkprogramma is het kader voor ontwikkelingen in De Heuvel helder. Er wordt als het ware gezamenlijk een spoorboekje opgesteld voor de toekomst van de wijk.

Planning analyse, wijkvisie en wijkprogramma De Heuvel: 2011

Stap 2: ISV3-impuls aan uitvoering van het opgestelde wijkprogramma.

Vervolgens is het zaak om het wijkprogramma ten uitvoer te brengen. Uit het wijkprogramma zullen reguliere zaken, langdurige investeringen en kortdurende projecten rollen. Zowel voor de gemeente als haar partners (zoals de betrokken woningcorporaties, welzijnsorganisatie, eventuele VVE's). ISV3 middelen kunnen worden ingezet voor de kortdurende projecten (immers, ISV3 is snel geld, om een impuls te kunnen geven aan ontwikkelingen, zie hoofdstuk 2). Samen met de betrokken partijen en de bewoners wordt bepaald waaraan het ISV3 middelen het best kunnen worden besteed, uiteraard binnen de kaders van het opgestelde wijkprogramma.

Planning impuls uit ISV-3 aan kortlopende projecten die voort zijn gekomen uit het wijkprogramma van De Heuvel: 2012-2014

3.3.2. Aandachtsgebied Leidschendam-Zuid

Leidschendam-Zuid bestaat uit een aantal deelgebieden (woonbuurten, bedrijventerrein en kantoorgebied) met verschillende identiteiten en ontwikkelingen:

- De Zeeheldenwijk in Leidschendam-Zuid is een knusse wijk, met veel sociale controle. De bewoners zijn erg actief, ook in het wijkplatform. Door de ingesloten ligging van de buurt (tussen de Vliet, Spoorlijn, A4 en bedrijventerrein Overgoo), ligt de wijk nogal afgezonderd.
- Tussen de sluis en de A4 ligt de oude dorpskern waarbij met name de woonomgeving en een deel van de woningvoorraad aan verbetering toe is: Nieuwstraat en Venestraat. Tegelijkertijd met deze woningverbetering moet ook de openbare ruimte worden meegenomen. Bij dit alles speelt cultuur-historie een belangrijke rol (behoud van de identiteit van de voormalige dorpskern).
- de Tol, Oude Bleijk en 't Hert zijn drie woonbuurten uit 1975, waar vooral de openbare ruimte (groen en parkeren) aangepakt moet worden.
- Overgoo en De Star zijn twee bedrijventerreinen in Leidschendam-Zuid.

In Leidschendam-Zuid zijn in 2006 een wijk-ontwikkelingsvisie en in 2008 een programma voor de uitvoering vastgesteld.

In deze integrale en duurzame visie staan de volgende punten centraal:
Lopende en nieuwe ontwikkelingen moeten meer op elkaar worden afgestemd (integraliteit voorop).

- Nadruk in Leidschendam-Zuid op 'behouden, versterken en transformeren':
 - Behouden: Zeeheldenwijk, de Oude Bleijk, de Tol en 't Hert.
 - Versterken: gebied rond de Venestraat en Nieuwstraat met nadruk op cultuur-historie (ontstaan van Leidschendam) en het kleinschalig dorpse karakter.
 - Transformeren: in Overgoo en de Star komt ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.
- Doorgaand verkeer terugdringen in de woonwijk Leidschendam-Zuid.

Relevante gemeentelijke beleidsnotities Leidschendam-Zuid:

- Wijkontwikkelingsvisie 2006
- Programma 2008
- Identiteit en bindmiddel: actieprogramma monumenten en archeologie

Venestraat, Leidschendam-Zuid

Om aan deze ambities handen en voeten te geven, is in het wijkprogramma een aantal projecten en activiteiten benoemd. In bijlage 2 treft u het volledige overzicht aan van alle activiteiten binnen het wijkprogramma van Leidschendam-Zuid.

Inzet ISV-3 middelen in Leidschendam-Zuid

ISV3-middelen worden ingezet om een impuls te geven aan de volgende acties uit het programma:

- Herinrichting openbare ruimte Oude Bleijk (planning: 2013-2014).
- Project Venestraat (planning loopt van 2009-2017).
- Afstemming en vervolgens uitvoering van ontwikkelingen in De Tol (planning 2010-2015).
- Kleine maatregelen uit bijlage programma (in overleg met wijkplatform).

3.4. Wonen budget: drie thema's, zes programma's

Naast de twee aandachtsgebieden binnen het wonenbudget, wil de gemeente Leidschendam-Voorburg drie thema's centraal zetten bij de besteding van de ISV3-middelen buiten De Heuvel en Leidschendam-Zuid. Het gaat om:

- **Duurzaamheid.** Hoe creëren we een duurzame wijkaanpak? Het gaat dan niet alleen om energiebesparing, maar ook om kwalitatief aantrekkelijke woningen, om een duurzame openbare ruimte, om levensloopbestendig bouwen. De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft onlangs een Duurzaamheidsnota opgesteld en refereert ook in haar structuurvisie aan duurzaamheid (Groene woonstad en blauw-groene structuren als onderdeel van duurzaamheid). ISV3-middelen kunnen hieraan een slinger geven binnen stedelijke vernieuwingsgebieden.
- **Gezondheid.** Een gezonde en leefbare woning en woonomgeving. Denk hierbij aan sport- en speelactiviteiten in de wijk, om gezonde woningen (wat duurzaamheid raakt), en dat alles binnen de stedelijke vernieuwing in Leidschendam-Voorburg.
- **Sociale wijkaanpak.** Over de sociale pijler binnen de stedelijke herstructurering. Hierbij gaat het om veiligheid, sociale samenhang en participatie.

Om handen en voeten te geven aan deze drie thema's zijn zes programma's benoemd waaraan ISV3-middelen worden besteed. Het gaat om:

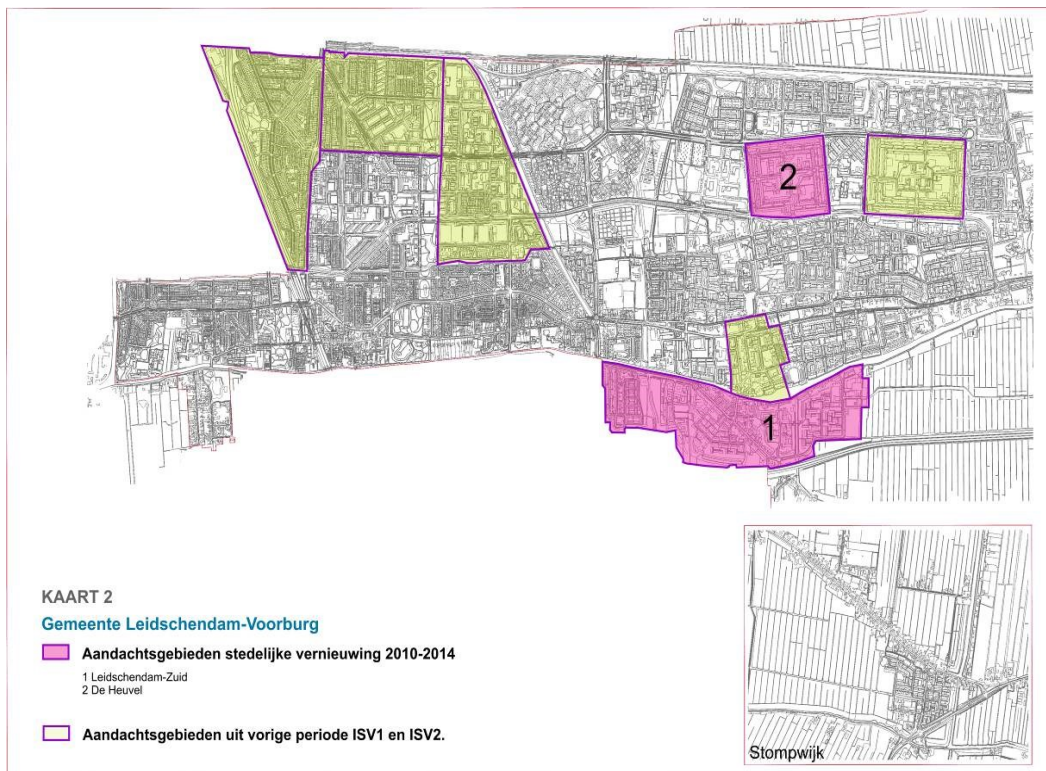
1. Programma bewonersondersteuning bij herstructurering
2. Programma verhoging energielabel
3. Programma verbetering toegankelijkheid wooncomplexen
4. Programma duurzame woonomgeving
5. Programma gebruik duurzame materialen in de stedelijke vernieuwing
6. Programma fysieke maatregelen voor wijkvoorzieningen

Deze programma's raken allemaal één of meer van de benoemde thema's.

Programma's binnen woonbudget:	Duurzaamheid	Gezondheid	Sociale wijkaanpak
Programma 1: bewonersondersteuning bij herstructurering			√
Programma 2: verhoging energielabel	√	√	
Programma 3: verbetering toegankelijkheid woonomgeving	√	√	√
Programma 4: duurzame woonomgeving	√	√	√
Programma 5: gebruik duurzame materialen in stedelijke vernieuwing		√	
Programma 6: fysieke maatregelen voor wijkvoorzieningen			√

Per programma beschrijven we hierna kort:

- Doelstelling van het programma
- Uitgangssituatie per 1 januari 2010
- Streefsituatie per 1 januari 2015. Dit vormt tevens de prestatie-indicator richting de gemeenteraad
- De geografische focus
- Het beschikbare budget
- Indien mogelijk en nodig; nadere criteria van het programma

Overzichtskartaal met aandachtsgebieden ISV-1, ISV-2 en ISV-3

Programma 1: Bewonersondersteuning bij herstructurering

Doelstelling:

Doel van het programma is om bewoners en bewonersorganisaties die te maken hebben met sloop-nieuwbouw of grootschalige renovatie van de woningen de gelegenheid te geven om gebruik te maken van ondersteuning door de lokale welzijnsorganisatie WOEJ. De opbouwwerker van het WOEJ kan bewoners ondersteunen in het zich organiseren en professioneel opstellen richting gemeente, woningcorporatie en eventuele andere partijen omtrent zaken als inspraak in de herstructurering, fasering, het sociaal plan.

Uitgangssituatie 1-1-2010:

In het kader van ISV1 en ISV2 is reeds een aantal malen ondersteuning aan bewoners en bewonersorganisaties geboden. Uit evaluatie blijkt dat deze voorziening gewaardeerd wordt door bewoners, gemeente, woningcorporaties en andere partijen. Het draagt bij aan de professionalisering van bewoners in het kader van herstructurering en dit heeft een gunstig effect op het hele proces. In de ISV3-periode wil de gemeente Leidschendam-Voorburg dit voortzetten.

Streefsituatie 1-1-2015:

Voor minimaal twee projecten is bewonersondersteuning naar behoefte van de bewoners en bewonersorganisaties, door het WOEJ geleverd.

(prestatie-indicator gemeenteraad)

Geografische focus:

Alle herstructureringsgebieden in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Beschikbaar budget:

5% van het totale woonbudget. Het gaat louter om personele kosten.

Nadere criteria:

In herstructureringsgebieden waar sprake is van sloop-nieuwbouw of grootschalige renovatie van sociale huurwoningen waarvoor een sociaal plan nodig is. De dienst - bewonersondersteuning (opbouwwerk) bij herstructureringsprojecten - wordt afgenomen van WOEJ. Gedurende de ISV3-periode is 0.5 fte beschikbaar. De stuurgroep bepaalt in overleg met de woningcorporaties en WOEJ bij welke projecten de bewonersondersteuning wordt geleverd.

Relevante beleidsnota's:

Wmo-beleidsplan 2008-2012, Vitale verbindingen.

Programma 2: Verhoging energielabel

Doelstelling:

Het doel van dit programma is om bij renovatie het energielabel van een woning of wooncomplex in de sociale huur en sociale koop te verhogen: minstens één energielabel extra dan reeds gepland.

Uitgangssituatie 1-1-2010:

In de gemeente Leidschendam-Voorburg zijn binnen de stedelijke vernieuwing diverse plannen voor renovatie door woningcorporaties in de sociale huur en particuliere woningeigenaren in de sociale koop. Duurzaamheid is hierbij van belang. Met name door maatregelen te treffen die het energieverbruik kunnen verminderen. ISV3 kan hieraan een extra impuls geven en partijen verleiden om te investeren in energiebesparende maatregelen.

Streefsituatie 1-1-2015:

In minimaal vijf projecten binnen de sociale huur (bij renovatie) en sociale koop (bij particuliere woningverbetering) is een impulsbudget vanuit ISV3 verleend om een extra verhoging van het energielabel - bovenop de geplande verhoging - te bereiken.

(prestatie-indicator gemeenteraad)

Geografische focus:

De hele gemeente Leidschendam-Voorburg.

Beschikbaar budget:

5% van het totale woonbudget.

Nadere criteria:

Renovatie sociale huur.

Particuliere woningverbetering sociale koop.

Eigenaar moet reeds ambitie hebben uitgesproken om minimaal 2 energielabels te verhogen (afpraak uit klimaatplan). Uit ISV3-middelen wordt budget beschikbaar gesteld om nog een energielabel hoger uit te komen.

Relevante beleidsnota's:

Klimaatplan 2009-2020, Nota Duurzaam Bouwen.

Programma 3: Verbetering toegankelijkheid woonomgeving

Doelstelling:

Hierbij gaat het om het verbeteren van de toegankelijkheid van wooncomplexen in de sociale huursector. Het gaat niet om binnenshuis maar buitenshuis, denk aan: galerij / lift / trap / portiek / hal / bergruimte.

Uitgangssituatie 1-1-2010:

Met name door de inzet van Wmo-gelden is een aantal wooncomplexen in Leidschendam-Voorburg binnenshuis 'levensloopbestendig' gemaakt. Dat wil zeggen dat ook mensen met een beperking in de woning uit de voeten kunnen. Echter, de buitenruimte van het wooncomplex is (nog) niet levensloopbestendig. Met name de woningcorporaties willen hierin investeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ophoging van een galerij zodat er geen drempels meer zijn, het inrichten van een centrale scootmobielruimte, het aanbrengen van een extra lift, elektronische deuropeners. ISV3 geeft een impuls aan het levensloopbestendig maken van de wooncomplexen, niet binnenshuis maar buitenshuis binnen het wooncomplex.

Streefsituatie 1-1-2015: De gemeente en woningcorporaties bepalen gezamenlijk de urgentie van de aan te pakken wooncomplexen. Het is dus niet zo dat 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. In 2010 wordt eerst gezamenlijk een inventarisatie gemaakt van de wooncomplexen die een impuls aan de toegankelijkheid nodig hebben. Vervolgens wordt binnen de ISV3 periode in minimaal vijf projecten binnen de sociale huur of sociale koop een impulsbudget vanuit ISV3 verleend voor de verbetering van de toegankelijkheid van wooncomplexen.

(prestatie-indicator gemeenteraad)

Geografische focus:

De hele gemeente Leidschendam-Voorburg.

Beschikbaar budget:

7% van het totale woonbudget.

Nadere criteria:

Sociale huur en sociale koop.

Urgentie wordt door gemeente en woningcorporaties bepaald wat betreft sociale huur.

Overige eigenaren van complexen met sociale koop kunnen zich melden bij de gemeente.

Woningen van binnen reeds levensloopbestendig.

Mgr. Van Steelaan / Prinses Beatrixlaan, 't Loo

Relevante beleidsnota's:

Eindadvies woonservicezones, woonvisie 2020, evaluatie woonvisie 2020, vitale verbindingen (Wmo-beleid) 2008-2012, De vragers als baken (Woonservicezones op maat in Leidschendam-Voorburg).

Programma 4: Duurzame woonomgeving

Doelstelling:

Dit programma geeft uitvoering aan kleine projecten in stedelijke vernieuwingsgebieden die passen binnen het bestaande beleid van het groenstructuurplan, het waterplan, het speelruimteplan en de Nota Cultuurhistorie. Het doel van deze ISV-impuls is het mogelijk maken van kleinschalige projecten die de woonomgeving duurzamer kunnen maken. Hierdoor wordt meer 'licht, lucht en ruimte' gecreëerd in vaak volgebouwde wijken. Het gaat uitdrukkelijk niet om de hele uitvoering van genoemde beleidsstukken. Dat reikt veel verder dan stedelijke vernieuwing en is veel meer dan het snelle geld dat vanuit ISV3 beschikbaar is. Met betrekking tot speelruimte wordt binnen dit programma alleen een impuls gegeven aan het creëren van informele speelplekken (overige speelplekken zijn reeds in het bestaand beleid verankerd).

Uitgangssituatie 1-1-2010:

In de voormalige aandachtsgebieden van ISV1 en ISV2 is veel geïnvesteerd in met name de woningen en voorzieningen. In de ISV3 periode is aandacht nodig voor duurzaamheid van de woonomgeving, passend binnen bestaande beleidskaders.

Streefsituatie 1-1-2015:

Op minimaal twee plekken in de voormalige aandachtsgebieden zijn projecten gerealiseerd die de woonomgeving duurzamer hebben gemaakt.

(prestatie-indicator gemeenteraad)

Geografische focus:

De aandachtsgebieden uit ISV1- en ISV2-periode: Voorburg-Noord, Bovenveen, 't Loo, Damcentrum, en De Prinsenhof. Reden is dat juist deze gebieden nog een extra impuls in duurzaamheid van de woonomgeving kunnen gebruiken.

Beschikbaar budget:

8% van het totale woonbudget.

Nadere criteria:

In voormalige aandachtsgebieden ISV1 en ISV2.
Kleine projecten die passen binnen groenstructuurplan, waterplan of speelruimteplan, Nota Cultuurhistorie.

Relevante beleidsnota's:

Groenstructuurplan, waterplan, speelruimteplan, klimaatplan 2009-2020, Nota Cultuurhistorie.

Jan Mulderveld, Bovenveen

Programma 5: Gebruik duurzame materialen in stedelijke vernieuwing

Doelstelling:

Binnen dit programma wordt de inzet van duurzame materialen bij onderhoud en renovatie in de sociale huursector gestimuleerd. Hierdoor ontstaat een win-winsituatie: de gemeente stimuleert duurzame bouw, de woningcorporaties kunnen een groenfinanciering aanvragen waarmee zij rentevoordeel behalen waardoor de duurzame renovatie mogelijk is.

Uitgangssituatie 1-1-2010:

In de sociale huursector in Leidschendam-Voorburg wordt veel geïnvesteerd door woningcorporaties. Daarbij wordt gestreefd naar het zo veel mogelijk inzetten op duurzame materialen. Dit kost echter veel geld. Door een extra financiële impuls te geven in ISV3 kan hieraan in de toekomst beter handen en voeten worden gegeven.

Streefsituatie 1-1-2015:

De gemeente en woningcorporaties bepalen gezamenlijk de urgentie van renovatie en onderhoudsplannen met betrekking tot inzet duurzame materialen. Het is dus niet zo dat 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. In 2010 wordt allereerst gezamenlijk een inventarisatie gemaakt van de projecten die een impuls voor groenfinanciering nodig hebben. Vervolgens wordt binnen de ISV3-periode in minimaal vijf projecten binnen de sociale huur een impulsbudget vanuit ISV3 verleend voor de inzet van duurzame materialen bij renovatie en / of onderhoud.

(prestatie-indicator gemeenteraad)

Geografische focus:

Alle herstructureringsgebieden in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Beschikbaar budget:

5% van het totale woonbudget.

Nadere criteria:

In alle herstructureringsgebieden in de gemeente.
Bij renovatie en / of onderhoud in de sociale huursector.

Relevante beleidsnota's:

Concept woningbouwprogramma 2009, Nota Duurzaam Bouwen.

Programma 6: Fysieke maatregelen voor wijkvoorzieningen

Doelstelling:

In veel wijken zijn multifunctionele accommodaties (MFA's) ingericht in oude of onlangs nieuw opgeleverde gebouwen. In deze gebouwen maken meerdere (wijkgerichte) organisaties gebruik van dezelfde ruimtes. Dat biedt voordelen maar stelt extra eisen aan de inrichting van deze ruimtes. In deze MFA's ontmoeten bewoners, vrijwilligersorganisaties en professionals elkaar. Die ontmoetingsfunctie draagt bij aan de samenwerking tussen deze partijen en aan het gevoel van samhörigheid in de wijken. Voor de gebruikers van een MFA zijn de kosten voor het gebruik van de accommodatie beperkt. Dat maakt het medegebruik van een MFA efficiënt en laagdrempelig. Met het ISV3 budget wordt ingezet op een goede inrichting van MFA's voor wijkgerichte activiteiten. Flexibiliteit en multifunctioneel gebruik staan hierbij centraal.

Uitgangssituatie 1-1-2010:

In diverse wijken zijn MFA's in gebruik. Met inzet van het ISV 3 kan worden geïnvesteerd in de inrichting van deze accommodaties, zodat een optimaal gebruik van de accommodatie ten behoeve van de wijk wordt bevorderd.

Streefsituatie 1-1-2015:

In minimaal twee MFA's is een multifunctionele ruimte ingericht voor het wijkgericht werken. (*prestatie-indicator gemeenteraad*)

Geografische focus:

Gemeente Leidschendam-Voorburg

Beschikbaar budget:

2% van het totale woonbudget.

Nadere criteria:

ISV-budget wordt alleen toegekend voor de inrichting van MFA's ten behoeve van wijkgerichte activiteiten.

Wijkgebouw Groene Loper, Bovenveen

3.5 Wonenbudget: knelpuntenpot en verkenningsgelden

Naast de aandachtsgebieden, de thema's en programma's, wil de gemeente Leidschendam-Voorburg werken met een knelpuntenpot en verkenningsgelden (voorheen procesmanagementpot). Deze hebben het volgende doel:

- **Knelpuntenpot:** Het doel hiervan is om flexibel te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen binnen de stedelijke vernieuwing, vooral in (voormalige) aandachtsgebieden. Het gaat dus om nog ongelabeld budget. Ook in de ISV1- en ISV2-perioden is gewerkt met een knelpuntenpot. Op deze manier zijn deze gelden inzetbaar voor nieuwe activiteiten in aandachtsgebieden uit ISV1, ISV2 en ISV3.
- **Verkenningsgelden:** deze gelden zijn een algemeen 'aanslingerbudget'. In ISV1 en ISV2 bestond dit budget onder de noemer procesbewaking. Hiermee kunnen processen in aandachtsgebieden worden gefaciliteerd. Denk daarbij aan uitvoeren van onderzoeken, verkenningen, communicatieprocessen. Kortom, al datgene wat vooraf gaat voordat een herstructureringsproces daadwerkelijk begint.

4. Organisatie bij toekenning ISV3-middelen

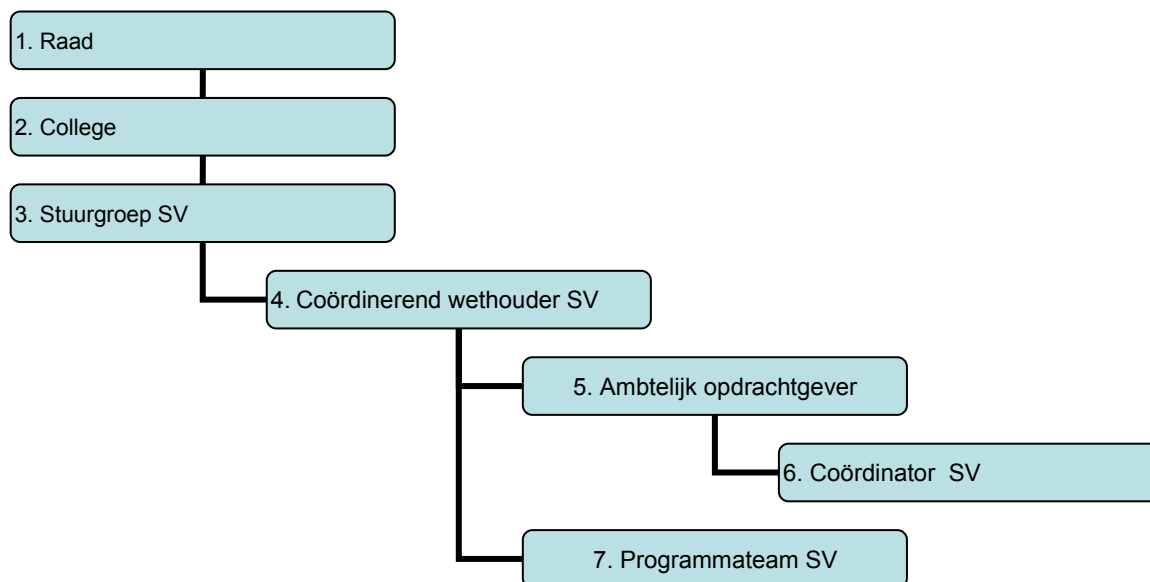
De gemeente Leidschendam-Voorburg wil inzetten op een organisatie van de uitvoering van het programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 die overzichtelijk, helder en zakelijk is.

Dit betekent onder andere dat de gemeente Leidschendam-Voorburg:

- Zich focust op de twee aandachtsgebieden (de Heuvel en Leidschendam-Voorburg) en zes programma's passend binnen de drie thema's duurzaamheid, gezondheid en sociale wijkaanpak. Daarmee deelt zij het totale budget op in substantiële bedragen.
- Zich tot doel stelt om de ISV3 middelen in de periode 2010-2015 op te maken.
- Inzet op zakelijkheid bij verstrekking budgetten door:
 - Voorwaarden voor budgetten vast te leggen, zowel in het te behalen resultaat als in tijd. Per project criteria te formuleren ter verantwoording.
 - Afspraken (zowel intern als met externe partners) vast te leggen in een ISV-overeenkomst of een subsidiebeschikking die in overleg (tussen de ontvangende als de gevende partij) wordt opgesteld (zie bijlage 6).
 - Eventueel gereserveerd budget vrij te maken voor andere ISV-projecten wanneer blijkt dat er, om welke reden(en) dan ook niet aan de voorwaarden voldaan kan worden. Dit gebeurt altijd in samenspraak met beide partijen.
 - Binnen de afspraak ook reguliere middelen in beeld te brengen: van de afdeling, via het programma of vanuit externe partners.

4.1. Organisatie: overzichtelijk, helder en zakelijk

Om de organisatie rondom het Programma Stedelijke Vernieuwing overzichtelijk en helder te houden, is gekozen voor de volgende structuur.

Ad 1. Raad

Met het vaststellen van het Programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014 stelt de gemeenteraad de kaders vast voor de uitvoering van het programma en de besteding van het ISV3-budget binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg. De uitgangspunten en de visie op stedelijke vernieuwing in de periode 2010-2014 is hiermee geborgd. Tussentijds kan dit kader worden aangepast op de volgende momenten:

- *Jaarlijkse voortgangsrapportages.*
Het College van B&W verzorgt gedurende de ISV3-periode een jaarlijkse voortgangsrapportage omtrent de uitvoering van het MOP3. Aanpassingen in de budgetverdeling, passend binnen de vastgestelde kaders in het programma, worden in de voortgangsrapportage voorgelegd.
- *Midterm review.*
Medio 2012 zal binnen de gemeente een zogenaamde 'midterm review' worden gehouden waarbij uitgebreid wordt gerapporteerd over de voortgang van het programma, in termen van inhoud, proces, prestaties en financiën. Zo nodig of wenselijk vindt dan een herijking plaats van het MOP3 en de budgetverdeling. Deze 'midterm review' en de eventuele voorstellen zullen aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden voorgelegd. Vervolgens wordt dit ter informatie aan de Provincie Zuid-Holland en / of de Regio Haaglanden gestuurd als tussentijds verantwoordingsmoment.

Ad. 2 College

Het college is verantwoordelijk voor de realisatie van het programma SV 2010 -2014 en beslist – binnen de door de raad vastgestelde kaders – over de besteding van het ISV 3. Hierover legt zij jaarlijks verantwoording af aan de raad. Deze voortgangsrapportage wordt ter informatie aan de provincie Zuid-Holland gestuurd.

Ad. 3 Stuurgroep SV

De Stuurgroep SV is verantwoordelijk voor de realisatie van het programma SV 2010-2014. Zij stuurt, binnen de door de raad vastgestelde kaders en adviseert het college over de inzet van het ISV 3 voor projecten en activiteiten. De stuurgroep wordt voorgezeten door de coördinerend wethouder Stedelijke Vernieuwing en bestaat verder uit de wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en de wethouder wonen, wijkgericht werken en beheer openbare ruimte. Ter ondersteuning hebben de ambtelijk opdrachtgever (zie 5) en de coördinator (zie 6) zitting in de Stuurgroep.

Ad. 4 Coördinerend wethouder SV

De coördinerend wethouder SV is verantwoordelijk voor het opstellen, actualiseren, uitvoeren en monitoren van het programma Stedelijke Vernieuwing 2010-2014. Hij is voorzitter van de Stuurgroep SV en budgethouder van het ISV 3. Bij de besluitvorming over de rafelranden van de portefeuilles is vastgelegd dat de coördinerend wethouder SV verantwoordelijk is voor het opstellen van integrale wijkvisies. Mits deze binnen de scope van het programma Stedelijke Vernieuwing vallen. In deze ISV periode betekent dit dat de buurtvisie en het buurtprogramma voor De Heuvel onder de verantwoordelijkheid van de coördinerend wethouder SV worden opgesteld.

De coördinerend wethouder SV is niet verantwoordelijk voor de realisatie van projecten en activiteiten die (mede) vanuit het ISV worden gefinancierd. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor deze activiteiten en projecten ligt bij de inhoudelijke portefeuillehouder. In de bijlagen is een lijst opgenomen van bestaande of geplande SV projecten en activiteiten met daarbij de portefeuillehouder. Voor zover een project of activiteit bijdraagt aan de realisatie van het programma SV 2010-2014 legt de portefeuillehouder verantwoording af aan de Stuurgroep SV (Ad. 3). Immers, de realisatie van het programma SV komt in gevaar als de activiteit vertraagt, verandert of niet wordt uitgevoerd.

Als op basis van de portefeuillevordering niet zonder meer kan worden vastgesteld welke wethouder verantwoordelijk is voor een nieuw project of nieuwe activiteit, wordt deze vraag ter beantwoording aan de Stuurgroep SV voorgelegd. Als de Stuurgroep deze vraag niet kan beantwoorden – bijvoorbeeld omdat het de portefeuille van een collega buiten de Stuurgroep betreft – wordt het college om een beslissing gevraagd.

Ad. 5 en Ad. 6 Ambtelijk opdrachtgever en coördinator Stedelijke Vernieuwing

De ambtelijk opdrachtgever SV is binnen de ambtelijke organisatie integraal verantwoordelijk voor de realisatie van het programma SV en de inzet van het ISV. De ambtelijk opdrachtgever stuurt de coördinator SV aan.

Het ambtelijk opdrachtgeverschap SV en de coördinatie op de uitvoering van het programma SV zijn in voorgaande jaren tijdelijk belegd bij de afdeling RO. Gelet op de inhoud van het programma heeft de concerndirectie op 9 maart 2011 besloten deze taken bij de afdeling WVL te beleggen.

Ad. 7 Programmteam SV

Het programmteam SV is een intern ambtelijk overleg. De leden vertegenwoordigen de disciplines, die een rol spelen bij de realisatie van het programma SV. Het programmteam maakt de eerste afweging of een voorstel voor een bijdrage uit het ISV past binnen de doelstellingen en de kaders van het programma. Het programmteam bewaakt de voortgang van de realisatie van het programma en adviseert de Stuurgroep SV over ingediende voorstellen.

Regelmatig contact met de provincie: ambtelijk en bestuurlijk

Naast de bovenstaande structuur, vindt de gemeente Leidschendam-Voorburg het van belang om regelmatig contact te hebben met de Provincie Zuid-Holland over de voortgang van het programma. Dit gebeurt zowel op ambtelijk (vanuit het programmteam) als op bestuurlijk (vanuit de stuurgroep) niveau. Minimaal tweemaal per jaar is er formeel contact met de provincie.

Samenwerking met externe partners

Bij de uitvoering van het programma wordt veel gewerkt met externe partners. Het gaat in de praktijk vooral om samenwerking met woningcorporaties Vidomes en WoonInvest. In de bestaande overleggen komt voortaan ook het programma SV 2010-2014 aan de orde. Het gaat dan om:

- reguliere ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de woningcorporaties over woonbeleid en woningbouwprojecten (eens per 3 maanden);
- ambtelijke en bestuurlijke overleggen in het kader van de prestatieafspraken tussen de gemeente en de beide woningcorporaties, welke in 2010 opgesteld moeten worden.

Naast de woningcorporaties zal binnen het programma ook worden samengewerkt met andere partijen, zoals overige verhuurders, welzijnsorganisaties (met name in programma 1 van het wonenbudget: bewonersondersteuning bij herstructurering door WOEJ), zorginstellingen, vrijwilligersorganisaties. Ook hiermee zullen afspraken gemaakt worden in een op te stellen ISV-overeenkomst.

Samenwerking met bewoners

Ook bewoners zijn een belangrijke partij bij de uitvoering van het programma. In de wijkplatforms De Heuvel en Leidschendam-Zuid wordt aandacht besteed aan de wijkvisie en het bijbehorende programma. Bewoners worden nauw betrokken bij de uitvoering van de wijkprogramma's en herstructureringsprojecten. Indien nodig kunnen zij ondersteuning krijgen van een opbouwwerker van WOEJ (hoofdstuk 3.4, programma 1 van het wonenbudget).

4.2. Werken met een ISV-overeenkomst of een subsidiebeschikking

Gemeente Leidschendam-Voorburg wil de afspraken omtrent toekenning van budgetten voor concrete activiteiten en projecten die passen binnen het MOP, vastleggen in een ISV-overeenkomst of subsidiebeschikking. Dit gebeurt zowel met interne als met externe partijen.

De ISV-overeenkomst wordt gezamenlijk opgesteld en bevat in ieder geval de volgende ingrediënten:

- naam project
- passend bij welk aandachtsgebied/programma zoals vastgelegd in het MOP
- betrokken partners bij het project
- taken en verantwoordelijkheden van de partners
- meetbare doelstellingen van het project: wat wordt ermee bereikt?
- lokalisering van het project
- duur van de ISV-overeenkomst
- organisatie van het project
- toegekende budget vanuit ISV3
- evaluatiemomenten over voortgang van het project
- voorwaarden voor ontbinding van de ISV-overeenkomst

Een subsidiebeschikking is het besluit van het college op een subsidieaanvraag. Dit besluit wordt ambtelijk voorbereid. Indien nodig is er in de voorbereidingsfase overleg met de aanvrager. De subsidiebeschikking wordt afgegeven op grond van het subsidiebeleidskader 2010-2014 en in overeenstemming met de algemene subsidieverordening Leidschendam-Voorburg.

De subsidiebeschikking bevat in ieder geval de volgende ingrediënten:

- naam/beschrijving activiteit
- passend bij welk aandachtsgebied/programma zoals vastgelegd in het MOP
- betrokken partners bij de activiteit
- meetbare doelstellingen van het project: wat wordt ermee bereikt?
- lokalisering van de activiteit
- planning van de activiteit
- verleende subsidie vanuit ISV3 (maximaal budget)
- evaluatiemomenten
- wijze van verantwoording

5. Budgetverderling ISV3-middelen

Budgetten volgens artikel 5 van de bestuursovereenkomst		
	Bedrag €	Afspraak art. 1 bestuurs-overeenkomst
Programma bodem	P.M.	n.v.t.
Programma nazorglocaties bodem	200.000	24-27
Programma geluid	71.000	23
Programma Wonen	4.995.000	1-22
Totaal	5.266.000	

Aandachtsgebieden binnen Programma Wonen (€ 4.995.000)	Percentage	Bedrag €
<i>De Heuvel</i>		
Stap 1: Analyse, wijkvisie en wijkprogramma De Heuvel Stap 2: Impuls aan uitvoering wijkprogramma	20%	1.000.000
<i>Leidschendam-Zuid</i>		
Impuls aan uitvoering wijkprogramma: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herinrichting openbare ruimte Oude Bleijk (planning: 2013-2014) ▪ Herinrichting openbare ruimte Venestraat (planning loopt van 2009-2017) ▪ Afstemming en vervolgens uitvoering van ontwikkelingen in De Tol (planning herinrichting De Tol: 2014-2015) 	30%	1.500.000
<i>Programma's drie thema's binnen woonbudget</i>		
Programma 1: bewonersondersteuning bij herstructurering	5%	250.000,00
Programma 2: verhoging energielabel	5%	250.000,00
Programma 3: verbetering toegankelijkheid wooncomplexen	7%	350.000,00
Programma 4: duurzame woonomgeving	8%	400.000,00
Programma 5: gebruik duurzame materialen	5%	250.000,00
Programma 6: fysiek maatregelen voor inrichting wijkvoorzieningen	2%	100.000,00
<i>Algemeen</i>		
Knelpuntenpot ISV3	16%	800.000
Verkenningsgelden	2%	95.000

Bijlage 1: Uitgangspunten Rijk en Provincie Zuid-Holland bij ISV3

A. Uitgangspunten van het Rijk

Het Rijk heeft in haar beleidskader voor ISV3 grofweg drie uitgangspunten geformuleerd waaraan het budget kan worden besteed:

Citaat:

1. *'Bevordering van de kwaliteit en de differentiatie van de woningvoorraad voor zover nodig rekening houdend met een te verwachten afname van het aantal huishoudens*
 - *Aanpak verouderde woningvoorraad*
 - *Tegengaan van segregatie: zorgen voor geschikte woningen voor hogere inkomens, senioren en gehandicapten*
2. *Bevordering van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving*
 - *Voorzieningen op juiste niveau*
 - *Kwaliteit van de openbare ruimte*
 - *Hierbij kan verder gedacht worden aan functiemenging, groen, recreatie en sport en veiligheid.*
3. *Bevordering van een gezonde en duurzame leefomgeving in het algemeen en meer in het bijzonder ten aanzien van bodem, geluid en binnenstedelijke luchtkwaliteit*
 - *Bodem: sanering humane speedlocaties en beheer*
 - *Geluid: geluidssanering woningen*
 - *Lucht: verkleinen gezondheidsrisico's*

N.B.: Wat betreft het eerste punt. De te verwachten afname van het aantal huishoudens is niet de praktijk zoals dat in Leidschendam-Voorburg momenteel het geval is.

B. Uitgangspunten van de Provincie Zuid-Holland

Uitgaande van de door het Rijk geformuleerde doelstellingen is de Provincie Zuid-Holland bezig met de uitwerking van het provinciale Beleidskader ISV3, waarin zij haar accenten legt. Dit beleidskader zal formeel pas rond november 2009 worden vastgesteld, maar inmiddels is een concept-notitie aan het College van Gedeputeerde Staten voorgelegd. De afgelopen maanden was er discussie of de provincie de uitvoering van het ISV3 programma zou afdragen aan de Regio Haaglanden. Inmiddels is duidelijk dat dit niet gaat gebeuren.

Uit contact met de Provincie Zuid-Holland blijkt dat ambtelijk voorgesteld wordt om aan te sluiten bij de drie hoofddoelstellingen van het rijk en daarbij de volgende accenten te leggen.

Citaat:

'Bevorderen kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad

1. *Het realiseren van ten minste de helft van de herstructureringsopgave 2010-2019 in de Zuidvleugel in het tijdvak 2010-2014 en die herstructureringsopgave zoveel mogelijk te benutten om de tekorten aan centrumstedelijke en groenstedelijke woonmilieus in de regio's te verkleinen.*
2. *Bevorderen dat per regio 30% van de woningbouw in de sociale sector wordt gerealiseerd, het liefst in de vorm van gespiegeld bouwen. Gespiegeld bouwen betekent dat de centrale stad minder sociale woningbouw realiseert en de randgemeenten juist meer.*
3. *Stimuleren dat 80% van de opgave in de Zuidvleugel binnenstedelijk wordt gerealiseerd. In de rest van de provincie is het streven om 50% van de opgave binnenstedelijk te bouwen.*

Bevorderen fysieke kwaliteit van de leefomgeving.

Bij de opstelling van de gemeentelijke ontwikkelingsprogramma's is het zaak rekening te houden met de volgende provinciale accenten:

1. *Het verbeteren en intensiveren van het grondgebruik rond Stedenbaanstations.*
2. *Het tot stand brengen van een gemengd verstedelijkingsprogramma wonen, kantoren en voorzieningen.*

3. *Het behouden en versterken van de cultuurhistorisch waarden en de culturele en toeristische voorzieningen.*
4. *Het ontwikkelen en uitbouwen van het groenblauwnetwerk in het stedelijk netwerk.*

Bevordering gezonde en duurzame leefomgeving

Bij de opstelling van de gemeentelijke ontwikkelingsprogramma's is het zaak rekening te houden met de volgende provinciale accenten:

1. *Door de inzet van het provinciaal milieubeleid bevorderen dat, als het gaat om revitalisering en herstructurering van stedelijk gebied, gemeenten alle kwaliteitsaspecten vroegtijdig, evenwichtig en met een zekere ambitie in het ruimtelijk planproces inbrengen. (...) Het instrument van DPL (DuurzaamheidsProfiel op Locatie) kan hiervoor worden ingezet.*
2. *Het te sluiten bodemconvenant uitvoeren.*
3. *Bevorderen dat het aantal nog niet aangepakte woningen dat op de zogenaamde A-lijst staat met de helft vermindert.*
4. *Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) uitvoeren.'*

Bijlage 2: Projecten en activiteiten in Leidschendam-Zuid

Buurt/activiteit	20	09	20	10	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Algemeen														
1 groenstrook A4														
2 OV aanpassing bushaltes														
Zeeheldenwijk														
1 trapveld Van Galenstraat														
2 groenstrook De Ruyterstraat														
3a meer parkeerplaatsen														
3b maatregelen verkeer														
Overgoo														
Oude Bleijk														
1 Herinrichting Oude Bleijk														
Venestraat-Nieuwstraat e.o.														
1 project Venestraat e.o.														
2 inrichting Nieuwstraat														
3 herontwikkeling Weidestraat														
4 maatregelen Leidsekade														
De Tol														
Herontwikkeling De Tol														
t Hert														
1 Herinrichting 't Hert														
De Star														

Bijlage 3: Overzicht Restant ISV 2 / knelpuntenpot

Restant ISV2/knelpuntenpot	budget
stand 31/12/2010	2.699.080,38
bodem	234.192,69
Prinsenhof, openbare ruimte	375.000,00
waterplan (Prinsenhof)	35.400,00
Prinsenhof, winkelcentrum	150.000,00
Leidschendam-Zuid, Weidestraat	700.000,00
Leidschendam-Zuid, herinrichting 't Hert	100.000,00
Bovenveen, inrichting Versteegstraat e.o.	10.000,00
Voorburg-Noord, Bouw mee aan Voorburg-Noord	192.006,00
Voorburg-Noord, herinrichting Graaf Florisplein	900.000,00
Voorburg-Noord, tegemoetkoming huurders Alphagebouw	3.000,00

De knelpuntenpot wordt gebruikt om de openstaande prestaties uit ISV2 te realiseren (zie ook bijlage 6: bestuursovereenkomst).

Bijlage 4: Bestuursovereenkomst

Provincie Zuid-Holland, gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen op grond van artikel 176 van de Provinciewet vertegenwoordigd door de gedeputeerde stedelijke vernieuwing, G. Veldhuijzen, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koningin, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 7 december 2010

Gemeente Leidschendam-Voorburg, gevestigd te Leidschendam, te dezen op grond van artikel 171 van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de heer drs. G.G.J. Rensen, wethouder stedelijke vernieuwing, daartoe gemachtigd door de burgemeester van Leidschendam-Voorburg, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg van 7 december 2010.

GELET OP:

- de Wet stedelijke vernieuwing;
- de Verordening en beleidskader Investeringsbudget stedelijke vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014;
- de verstedelijkingsafspraken Haaglanden 2010-2020, zoals opgenomen in het verstedelijkingsprogramma Zuidvleugel 2010-2020;

BESLUITEN OVEREEN TE KOMEN DAT:

1. de gemeente in de periode 2010-2014 in het kader van de provinciale stedelijke vernieuwingsdoelstellingen en de verstedelijkingsafspraken van het Stadsgewest Haaglanden al het mogelijk zal doen om uiterlijk per 31 december 2014 de volgende afspraken met betrekking tot de rijks- en provinciale doelstellingen ten aanzien van stedelijke vernieuwing na te komen:

Bevorderen van de kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad

- **realiseren van ten minste de helft van de herstructureringsopgave 2010-2019**
Afspraak 1: de gemeente stelt voor de wijk De Heuvel voor 2012 een wijkontwikkelingsvisie en wijkprogramma op en voert dat programma in de periode 2012-2014 uit.
Afspraak 2: de gemeente voert het wijkprogramma voor de wijk Leidschendam-Zuid uit door middel van:
 - de herinrichting openbare ruimte De Oude Bleijk;
 - het project Venestraat;
 - afstemming en uitvoering ontwikkelingen in De Tol;
 - kleine maatregelen uit wijkprogramma in overleg met wijkplatform.**Afspraak 3:** de gemeente focust op behoud en verbetering van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad. De gemeentelijke ambitie is om in elk geval in samenwerking met de corporaties circa 550 woningen te renoveren. Verder streeft de gemeente ernaar om in de particuliere sector circa 500 woningen naar een bouwtechnisch hoger nivo te tillen.

Afspraak 4: de gemeente bevordert dat bij minimaal 2 herstructureringsprojecten bewonersondersteuning, naar de behoefte van de bewoners, wordt aangeboden door welzijnsorganisatie WOEJ.

Afspraak 5: De gemeente verleent een impulsbudget aan minimaal 5 projecten binnen de sociale huur of koop voor de verbetering van de toegankelijkheid van de woning en de woonomgeving.

Afspraak 6: De gemeente focust in het kader van ISV3 op de aanpak van Leidschendam zuid (behouden, versterken en transformeren) en op de Heuvel (opstellen wijkprogramma en uitvoeren wijkprogramma).

- **De herstructureringsopgave benutten om de tekorten aan gewenste woonmilieus te verkleinen**

Afspraak 7: De gemeente levert een bijdrage aan het verkleinen van de tekorten aan centrumstedelijke en groenstedelijke woonmilieus in de regio door slechts die woningen te onttrekken aan de voorraad waarvan een overschot is en door nieuwbouwprojecten vooral het groenstedelijke woonmilieu te maken.

Afspraak 8: De gemeente realiseert in de wijk Leidschendam-Zuid het herstructureringsproject "de Weidestraat e.o.". In dit project worden 86 sociale huurwoningen en een bedrijfsgebouw gesloopt, waarna 88 sociale huurwoningen en 36 koop eengezinswoningen teruggebouwd. De nieuwbouwwoningen zullen binnen de woonmilieubalans groenstedelijk vallen.

Afspraak 9: De gemeente streeft in de Leidschendam-zuid naar de herontwikkeling van de transformatiegebieden Overgoo en De Star. Deze transformatie leidt tot een groener woonmilieu in de overgangszone van stad naar land.

Afspraak 10: de gemeente streeft ernaar om in de wijk De Heuvel zoveel mogelijk groenstedelijke woonmilieus te realiseren.

- **Bevorderen dat per regio 30 % van de woningbouw in de sociale sector wordt gebouwd**

Afspraak 11: de gemeente streeft ernaar bij nieuwbouwprojecten gemiddeld 30% van de woningbouw in de sociale sector te realiseren.

- **Bevorderen dat de provinciale ambitie wordt gehaald om 80% van de opgave in de Zuidvleugel binnen Bestaand stads- of dorpsgebied 2010 (BSD 2010) te realiseren.**

Afspraak 12: de gemeente realiseert nagenoeg 100% van de nieuwbouw binnen BSD 2010.

Bevorderen van de fysieke kwaliteit van de leefomgeving

- **Het uitvoeren van het verstedelijkingsprogramma (wonen, kantoren, en voorzieningen) rondom de stedenbaanstations.**

Afspraak 13: de gemeente streeft naar uitvoering van het plan OV-knooppunt Voorburg. Dit plan draagt bij aan het intensiveren van het grondgebruik en aan het realiseren van voorzieningen rondom stedenbaanstations.

- **Het behouden en versterken van cultuurhistorische waarden en culturele en toeristische voorzieningen**

Afspraak 14: de gemeente stimuleert het realiseren van cultuurhistorische, culturele en toeristische voorzieningen in de projecten Damcentrum en Venestraat.

Afspraak 15: de gemeente betreft bij het opstellen van de wijkontwikkelingsvisie en wijkprogramma voor de wijk De Heuvel de cultuurhistorische waarden en culturele en toeristische voorzieningen .

- **Het ontwikkelen en uitbouwen van het groenblauwe netwerk in het stedelijke netwerk.**

Afspraak 16: de gemeente realiseert minimaal 2 projecten die bijdragen aan het ontwikkelen en uitbouwen van het groenblauwe netwerk binnen het stedelijke netwerk.

Bevorderen van een gezonde en duurzame leefomgeving

- **Kwaliteitsaspecten vroegtijdig, evenwichtig en met een zekere ambitie in het ruimtelijk planproces inbrengen**

Afspraak 17: de gemeente maakt bij alle bouwprojecten standaard gebruik van GPR gebouw en gebruikt bij plannen van meer dan 200 woningen een energievisie en/of GPR Stedenbouw. De gemeente streeft bij het toepassen van GPR-gebouw een 7 voor nieuwbouw en bij herstructurering van bestaande bouw naar een verhoging van 2 punten.

Afspraak 18: de gemeente houdt zich aan het convenant FSC hout en streeft ernaar dit verder uit te breiden.

Afspraak 19: de gemeente bevordert dat het energielabel van de woningen in minimaal 5 projecten sociale huur (bij renovatie) en sociale koop (particuliere woningverbetering) extra wordt verhoogd -bovenop de geplande verhoging

Afspraak 20: de gemeente maakt de woonomgeving duurzamer op minimaal 2 plekken in de voormalige aandachtsgebieden

Afspraak 21 : de gemeente bevordert dat in minimaal 5 projecten binnen de sociale huur duurzame materialen bij renovatie of onderhoud worden gebruikt.

Afspraak 22: de gemeente realiseert in minimaal 2 multifunctionele accommodaties een multifunctionele ruimte voor wijkgericht werken.

- **Bevorderen dat het aantal nog niet aangepakte woningen op de zogenoemde A-lijst met de helft vermindert**

Afspraak 23: In regionaal verband is een programma opgesteld om de woningen op de A-lijst te saneren. In periode 2010-2014 worden regionaal 326 woningen van 653 woningen op de A-lijst formeel afgevoerd door feitelijke sanering of door de procedure in het kader van de Wet geluidhinder (weigeraars). Dit is 50 procent. De gemeente zet het investeringsbudget Geluid in voor de uitvoering van dit regionale saneringsprogramma Haaglanden.

- **Bevorderen dat de nazorg van bodemsaneringslocaties voormalige stortplaats Klaverweide en de voormalige gasfabriek Nieuwstraat wordt uitgevoerd en waar mogelijk afgebouwd**

Afspraak 24: De monitoring van de voormalige stortplaats Klaverweide en de nazorg van de voormalige gasfabriek Nieuwstraat worden uitgevoerd conform een monitoring-annex nazorgplan dat de instemming heeft van het bevoegd gezag.

Afspraak 25: De gemeente stelt voor 1 januari 2014 voor beide locaties een nieuw nazorgplan op, waarin onder meer wordt ingegaan op de doelmatigheid van de nazorg en de mogelijkheid om de monitoring/nazorg af te bouwen of te extensiveren. Deze plannen zullen uiterlijk 1 januari 2014 ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Afspraak 26: De gemeente rapporteert de voortgang van de monitoring/nazorg tenminste jaarlijks aan het bevoegd gezag, tenzij in het nazorgplan hierover andere afspraken zijn gemaakt.

Afspraak 27: De gemeente is verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende financiering van de nazorg na 2014. De provincie spant zich in om het Rijk te bewegen dat voor de nazorg ook na 2014 financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

2. op grond van het bepaalde in artikel 11, lid 2, van de Verordening Investeringsbudget stedelijk vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014 zal de gemeente in de periode 2010-2014 alsnog de afspraken realiseren, die de provincie in het kader van het besluit tot vaststellen van het investeringsbudget voor het tweede tijdvak heeft opgelegd, namelijk:
 - het toevoegen van 630 woningen binnen BBG;
 - het realiseren van 110 woningen vervangende nieuwbouw binnen BBG;
 - Het bevorderen van het omzetten van huur naar koop;
 - het slopen van 119 woningen;
 - het realiseren van een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte van 62 hectaren;
 - het uitvoeren van 35 verkennende onderzoeken en 25 nader onderzoeken.
3. de gemeente conform het bepaalde in artikel 8, sub b, van de Verordening Investeringsbudget stedelijk vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014 jaarlijks verantwoording aflegt aan de gemeenteraad met betrekking tot de voortgang van de afspraken genoemd onder punt 1 en 2, de ondernomen acties om die afspraken te realiseren en de financiële consequenties van die acties en stellen de provincie daarvan jaarlijks voor 15 juli na afloop van het begrotingsjaar in kennis.
4. in 2013 beoordeelt de provincie op basis van de verantwoordingen aan de gemeenteraad in de jaarrekeningen 2010, 2011 en 2012 of de gemeente voldoet of kan voldoen aan de in de bestuursovereenkomst neergelegde afspraken (midtermreview).
5. de provincie stelt in de periode 2010-2014 aan de gemeente de volgende deelbudgetten ter beschikking ten behoeve van:
 - a. afspraken 1 tot en met 22 een Investeringsbudget van € 4.995.000,00;
 - b. afspraak 23 een investeringsbudget Geluid van € 71.000,00, en
 - c. afspraken 24 tot en met 27 (de nazorg van de voormalige gasfabriek Nieuwstraat en de voormalige stortplaats Klaverweide) een Investeringsbudget van € 200.000,00.
6. de provincie kan, op grond van het bepaalde in artikel 8, sub c, van de Verordening Investeringsbudget stedelijk vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014, het beschikbaar gestelde bedrag onder punt 4 aanpassen als het Rijk het aan de provincie Zuid-Holland toegekende investeringsbudget aanpast.
7. de provincie zal het beschikbaar gestelde bedrag in jaarlijkse termijnen betalen.